

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 2, Article Number: 2A0041

TECHNOLOGICAL APPLIED SCIENCES

Received: July 2009

Accepted: March 2010

Series : 2A

ISSN : 1308-7231

© 2010 www.newwsa.com

Latif Onur Uğur

Ahi Evran University

latifugur@mynet.com

Kırşehir-Turkey

**İNŞAAT TEKNİKERLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA ALIŞKANLIKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ AMAÇLI BİR UYGULAMA**

ÖZET

Bu çalışmada İnşaat Teknikerliği öğrencilerinin okuma geçmişlerinin ve alışkanlıklarının belirlenmesi, alışkanlık sahibi olmayan öğrencilerin bu alışkanlığı edinmeleri için imkan yaratılması, okuma alışkanlığı bulunan öğrencilerin ise bir plan, yöntem ve disiplin dahilinde bu alışkanlıklarını geliştirmeleri hedeflenmiştir. Bu amaçla yapılan okuma uygulaması öncesinde ve sonrasında yapılan anketlerle sağlanan kazanım değerlendirilmiştir. Sağlanan sonuçlardan bazıları; Öğrencilerin düzenli ve daha çok okuyarak hangi niteliklerini geliştirebileceklerine dair sorgulama yapma ve bunları ifade etmelerine imkan sağlanmış olması; Okuma esnasında eleştirel düşünce geliştirme alışkanlığı kazandırılması; Çağdaş ve klasik yerli ve yabancı yazarları tanıma oranlarının artırılmasıdır. Gerek Yüksek Öğretim'de gerekse Orta ve İlk Öğretim'de benzer nitelikteki uygulamaların artırılması ile öğrencilerin okuma alışkanlıklarının artırılmasında fayda sağlanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Teknik Eğitim, İnşaat Teknikerliği, Okuma, Okuma Alışkanlığı, Meslek Yüksekokulu.

**AN APPLICATION ABOUT IMPROVING THE READING HABITS OF CONSTRUCTION
TECHNICIAN STUDENTS**

ABSTRACT

In this study the main aims are to determine the reading history and reading habits of construction technician students, students who do not have the habit of possibilities for the creation of these habits, developing reading habits in a plan, method and discipline. For these aims a reading application has done, two different questionnaire practices have made before and after the application. Finally the gains after application evaluated. Some of the results are; Students regularly and more by reading about what qualities make queries development opportunities provided to them to be expressed; Development of critical thinking during the reading habit; Contemporary and classic domestic and foreign authors to increase the recognition rate. Both in middle and primary education and higher education, in need of similar nature with applications to increase students' reading habits, it is believed can be achieved in improving benefits.

Keywords: Vocational Technical Education, Construction, Technician, Reading, Reading Habits, Vocational Collage

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Okumayı yaşamsal bir etkinlik olarak görüp sürekli ve düzenli olarak sürdürmek, bir toplumun gelişmişlik düzeyini yansıtan önemli bir göstergedir. Aynı zamanda kitaba sahip olma bilinci, evlerde kütüphane oluşturma eğilimi, kitap hediye etme alışkanlığı ve kütüphanelerden yararlanma düzeyi de bir ülkenin okuma etkinliğine verdiği önemi yansıtan diğer göstergelerdir. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde gençlerin okuma alışkanlığı kazanmaları, bilinçli ve gelişmiş bir toplum oluşturma yolunda atılacak önemli bir adımdır [1].

Özellikle kitap kurdu insanlar bilirler ki okudukça yaşamları anlam kazanır. Yaşamı daha iyi algılar, karşılaştıkları sorunu daha kolay çözebilmektedirler. İnsanın yaşama anlamlı başlaması, kendisine erken yaşlarda bir yol haritası çizmesi geleceğinde birlikte olduğu insanları daha iyi, daha doğru daha güzel görmesinin yollarını aramasını sağlayacak düşünme gücü katacaktır. Yaşamın farkına varmak, olayları sentezlemek veya analiz etmek için belirli bir bilincin oluşması yaşamdan zevk almak için okumak ve mutlaka okumak gerekir [2].

Ancak son yıllarda gençliğin gerek öğretmenler ve gerekse de aileler tarafından kitap okuma yerine sürekli sınava hazırlanma telkini yapılmaktadır. Sürekli sınava hazırlanan ve kitap okutulmayan milyonlarca genç eli kolu bağlı durumdadır. Bu anlayış maalesef bugün insanımızı duygu, düşünce ve iç zenginlik yönünden köreltmıştır. Kişinin öğrenme becerilerinin tamamlandığı 20 yaş sonrası çok sayıda insan iş yapamaz konuma gelmektedir [2].

Okuma bireye günlük konuşma diline geliştirme anlamında da yardımcı olmaktadır. Okuma alışkanlığına sahip bireyin Türkçeye hakimiyeti, sözcükleri etkili ve vurgulu bir şekilde kullanma yeteneği daha yüksektir [3].

Okuma çağdaş olmanın ölçütlerinden birisidir. Çağdaş, yaratıcı, yapıcı ve özgür düşünceye sahip, üretken, eleştirel bakan bireylerden oluşan bir toplum olmak okuma bilinci aşılınmış bireylerle mümkündür. Çünkü toplumun gelişmeler ve değişmelere uyum sağlaması, bu bilincin sağlanması ile söz konusudur [4].

Ülkemizde okuma düzeyinin düşük olduğu sürekli vurgulanır. Bu noktada ilginç bir paradoks söz konusu. Okuryazar oranı arttıkça okuma düzeyi düşmektedir [5].

Korkmaz, üniversite birinci sınıfta okuyan öğrencilerin lise eğitimleri süresince kitap okuma durumlarını incelemiştir. Öğrencilerin lise döneminde okudukları kitap çeşitlerinin durumu onların üniversitede okudukları alana, mezun oldukları lise türüne, üniversiteye giriş puan türüne ve cinsiyetlerine göre farklı olup olmadığını araştırmıştır. Araştırma sonunda edinilen bulgulardan bazıları şöyledir; Lise yıllarında öğrencilerin kitap okuma düzeyleri oldukça düşük seviyelerdedir. Özellikle yüzyıldan daha az bir süreyi kapsayan Cumhuriyet Dönemi konusunda öğrencilerimizin yarısı kitap okumamıştır. Hatta Atatürk'ün temel eseri olan Nutuk %5 ile %20 oranında bir öğrenci kitlesi tarafından okunmuştur. Öğrencilerin kitap okuma alışkanlıkları okudukları lise türlerine ve üniversiteye giriş sınav türlerine göre farklılıklar göstermektedir [6].

Odabaş ve arkadaşlarının, Ankara Üniversitesi lisans öğrencileri üzerinde okuma alışkanlıklarının belirlenmesi amacı ile yaptıkları anket uygulamasının sonuçları yüksek öğrenim boyunca öğrencilerin okuma becerisinde gelişme olduğunu, buna karşın yeterli okuma alışkanlığına sahip olmadıklarını göstermektedir. Araştırmacılar, elde ettikleri bulgulardan hareketle üniversite öğrencilerinin okuma kültürü konusunda şu sonuçlara varmışlardır:

- Öğrencilerin önemli bir bölümü düşük bir okuma kültürüne sahiptir. Oranı düşük olsa da bir yıl içinde hiç kitap okumayan

öğrencilerin varlığı, üniversite öğrencisi için beklenmedik bir durumdur.

- Kız öğrencilerin erkeklere oranla okuma etkinliğine daha fazla süre ayırdıkları görülmektedir.
- Öğrencilerin önemli bir kısmı okumalarını ekonomik sorunlara dayalı nedenlerle açıklamaktadır. Ancak alt düzey sosyoekonomik sınıf içinde olduklarını belirten öğrencilerin üst düzey sosyoekonomik düzeyde yer alan öğrencilerle eşit okuma oranına sahip olması ileri sürdükleri bu nedeni doğrulamamaktadır.
- Öğrencilerin büyük bir bölümü okumalarını engelleyen en önemli neden olarak çalışma yoğunluğu ve ekonomik sorunları ifade etmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin, bir gün içinde yaptığı dinlenme faaliyetlerine oranla okumaya çok daha az zaman harcadıkları görülmektedir.
- Üniversite öğrenimlerinin ilk yıllarında daha az okuyan öğrencilerin, son yıllara doğru okuma eğilimleri artmaktadır. Ancak tespit edilen bu oran, bir üniversite öğrencisi için olması gereken düzeyin oldukça altındadır.
- Ebeveyni düşük eğitim düzeyine sahip olan öğrencilerin okuma alışkanlıklarının da zayıf olduğu, buna karşın eğitilmiş anne-babanın çocuklarının daha yüksek bir okuma kültürüne sahip oldukları görülmektedir.
- Öğrencilerin önemli bir bölümü kütüphanelerden yararlanmamakta ve kütüphaneye gitmekten zevk duymamaktadır.
- Öğrencilerin yarıya yakını vakitlerinin önemli bir kısmını televizyon izlemeye, müzik dinlemeye ve bilgisayar kullanmaya ayırmaktadır. Buna karşın kitap okumaya ayrılan süre söz edilen faaliyetlerin toplam süresinin çok altında kalmaktadır [7].

Uludağ Üniversitesi Gemlik Asım Kocabıyık Meslek Yüksekokulu'na 2006, 2007 ve 2008 yıllarında kayıt yaptıran birinci sınıf öğrencilerine kitap ve dergi okuma sıklıkları sorulduğunda, 1.Gruptaki (2006 yılında kayıt yaptıran) öğrencilerden %24,39'u her gün, %26,61' haftada birkaç kez, %32,93'ü ayda birkaç kez, %8,54'ü yılda birkaç kez ve %8,54'ü hiçbir zaman, 2.Gruptaki (2007 yılında kayıt yaptıran) öğrencilerden %24,36'sı her gün, %21,79'u haftada birkaç kez, %35,90' ayda birkaç kez, %14,1'i yılda birkaç kez, %3,85'i hiçbir zaman, 3. Gruptaki (2008 yılında kayıt yaptıran) öğrencilerden %32,73'ü her gün, %36,36'sı haftada birkaç kez, %50'si ayda birkaç kez, %10,91'i yılda birkaç kez ve %6,36'sı hiçbir zaman cevaplarını vermiştir [8].

Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksekokulları (Kırşehir Meslek Yüksekokulu, Çiçekdağı Meslek Yüksekokulu, Kaman Meslek Yüksekokulu ve Mucur Meslek Yüksekokulu) öğrencilerinin okuma alışkanlıklarıyla ilgili yaptığımız anket çalışmasının sonuçlarına göre; %44'ü az okuyan, %38'i orta düzeyde okuyan, %13'ü çok okuyan grubuna girerken %5'i ise hiç kitap okumayan grubuna girmektedir. Öğrencilerin %39'u kitap okumaktansa televizyon izlemeyi, %30'u zaman bulunca ilk yapacağı şeyin kitap okumak olduğunu, %10'u kitap okumaktansa gezmeyi, %6'sı kitap okumaktansa müzik dinlemeyi, %5'i kitap okumaktansa bilgisayarda oyun oynamayı, %5'i, geriye kalan %5'i ise kitap okumak dışında her şeyi yapacağını çünkü çok sıkıcı bir eylem olduğunu söylemişlerdir. Sonuç olarak, öğrencilerin %70'i boş zamanlarında kitap okumak dışındaki eylemleri tercih etmektedirler. Öğrencilerin %55'i kitap okuma eylemini sıkıcı bulduğu için, %23'ü okudukları aklında kalmadığı için, %14'ü tarzı olmadığını düşündüğü için, %8'i zaman kaybı olarak gördüğü için okuma eylemini gerçekleştirilmemektedir. Öğrencilerin %46'sı parası olmadığı için, %23'ü kitap alacağı parayla kıyafet almayı tercih ettiği

için, %14'ü kitaba para vermeyi gereksiz gördüğü için, %11'i kitap almak yerine sigara almayı tercih ettiği için, %6'sı ise karnını bile zor doyururken kitaba para harcamadığı için kitap alamadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %57'sinin evinde kitaplık bulunmazken, %23'ünün evinde küçük ölçekli kitaplık, %10'unun evinde oluşum aşamasında olan kitaplık, %6'sının evinde orta ölçekli kitaplık, sadece %4'ünün evinde büyük bir kitaplık bulunmaktadır [9].

Meslek eğitimi alan öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarına bakıldığında önemli bir oranın (%27,5) kitap okuma alışkanlığına sahip olmadıkları belirlenmiştir [10].

Özellikle gençler için okumanın önemi, beyin gelişimi ve düşünme sistematiğinin kazanılması açısından önemlidir. Gençliğin erken dönemlerde okuması, dağarcığını doldurması ve edindiği bilgi ile geleceğinin yol haritasını çizmesi sağlıklı bir Türkiye için önem arz etmektedir [2].

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Mesleki Teknik Eğitim gören İnşaat Teknikerliği öğrencileri gerek teknik bilgileri gerekse sosyal birikimleri ile şantiyelerde, teknik ofislerde, santrallerde, laboratuvarlarda, yapı malzemesi üretilen tesislerde vb. yapacakları görevler ve sosyal yaşamları esnasında problem çözecek, örnek teşkil edecek düzeyde bulunmalıdırlar. Bu öğrencilerin iş ve sosyal hayatlarında okulda edinilen mesleki bilgilerin uygulanması yanı sıra okunanı anlama ve yorum getirebilme, karşılaşılan durum ya da sorunlara farklı açılardan bakabilme, tespit ve raporlama yapabilme, sunumda bulunabilme yeteneklerine de haiz olmaları gerekmektedir. Üniversite mezunu olarak, belli bir düzeyde entelektüel birikim ve sosyal/sanatsal kavramlara aşinalıklarının bulunması da toplum içinde oynayacakları roller açısından önem arz etmektedir. Ömür boyu sürekli gelişim faaliyetlerinde bulunabilmeleri için ise planlı, yöntemli ve disiplinli okuma/araştırma yapma yeteneklerinin gelişmiş olması gerekmektedir. Bu gerekliliklerin tamamının sağlanabilmesi de sağlam temellere oturtulmuş ve sürekli gelişmeye açık okuma uygulamaları ile mümkündür. Farklı yerlerden farklı eğitim düzeylerinde geldikleri Meslek Yüksekokulları ise öğrenimlerinin son durağını oluşturmaktadır. Okuma alışkanlıklarının geliştirilmesi ya da eğer sahip bulunulmuyorsa edinilmesi bakımından bu öğrenim, genç tekniker adaylarının okul düzeyindeki son şansları mahiyetindedir. Üniversite öğrenimini tamamladıktan sonra sağlam bir okuma alışkanlığı kazanılmasının ise öğrencilik esnasında kazanılmasından daha güç olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada İnşaat Teknikerliği öğrencilerinin okuma geçmişlerinin ve alışkanlıklarının belirlenmesi, alışkanlık sahibi olmayan öğrencilerin bu alışkanlığı edinmeleri için imkan yaratılması, okuma alışkanlığı bulunan öğrencilerin ise bir plan, yöntem ve disiplin dahilinde bu alışkanlıklarını geliştirmeleri hedeflenmiştir.

3. ÇALIŞMANIN KAPSAMI (THE SCOPE OF THE STUDY)

Bu çalışmanın kapsamı, Ahi Evran Üniversitesi, Kaman MYO, İnşaat Programı birinci sınıf öğrencilerine 2009-10 güz yarıyılı esnasında yapılan okuma uygulaması ile bu uygulama başlangıcında ve sonunda yapılan anket uygulamalarından elde edilen sonuçlarla sınırlıdır.

Belirtilen yarıyıl başında öğrencilere bir okuma uygulaması yapmayı isteyip istemedikleri sorulmuş, tamamı gönüllü olarak böyle bir uygulamaya katılmayı istediklerini belirtmişlerdir. Bunun üzerine Türk ve Dünya Klasikleri arasından seçilen kitaplar, her öğrenciye bir kitap düşecek miktarda temin edilmiştir. Tablo 1'de bu kitaplar ve yazarları verilmiştir.

Tablo 1. Okuma uygulaması yapılan eserler ve yazarları
(Table 1. Authors and their novels which reading practise done on)

Yazar Adı	Eser
Mehmet Rauf	Eylül
Şemseddin Sami	Taaşşuk-u Talat ve Fitnat
Hüseyin Rahmi Gürpınar	Gulyabani, Gönül Ticareti
Halide Edip Adivar	Vurun Kahpeye
Halide Edip Adivar	Sinekli Bakkal
Reşat Nuri Güntekin	Dudaktan Kalbe
Reşat Nuri Güntekin	Tanrı Misafiri
Reşat Nuri Güntekin	Miskinler Tekkesi
Reşat Nuri Güntekin	Yaprak Dökümü
Reşat Nuri Güntekin	Çalıküşu
Peyami Safa	Fatih-Harbiye
Peyami Safa	Yalnızız
Peyami Safa	Sözde Kızlar
Yakup Kadri Karaosmanoğlu	Hep O Şarkı
Yakup Kadri Karaosmanoğlu	Ankara
Orhan Pamuk	Masumiyet Müzesi
Orhan Pamuk	Sessiz Ev
Orhan Pamuk	Beyaz Kale
Yaşar Kemal	Üç Anadolu Efsanesi
Puşkin	Yüzbaşının Kızı
Tolstoy	Kazaklar
Tolstoy	Sivastopol Ağustos 1855
Henry James	Daisy Miller
Andre Gide	Isabelle
O'Henry	Hikayeler
Gogol	Taras Bulba
Gorki	Benim Üniversitelerim
Aytmatov	Beyaz Gemi
Aytmatov	Dişi Kurdun Rüyalari
Gabriel Garcia Marquez	Yüz Yıllık Yalnızlık
Jack London	Beyaz Diş

Başlangıçta her öğrenciye bu kitaplardan istedikleri birer kitap verilmiş, her hafta bu kitapların okunmasının ardından izleyen hafta kitaplar toplanıp isteyen öğrencilere istedikleri kitaplar tekrar dağıtılarak on haftalık bir uygulama yapılmıştır. Ara sınav haftalarında uygulamaya ara verilmiştir. Bu şekilde her öğrencinin, bir yarıyıl içinde on farklı kitap okuması sağlanmıştır.

Kitap okuma uygulaması esnasında öğrencilerce dikkat edilmesi istenen hususlar aşağıda listelenmiştir;

- Bir dosya temin edilip ve okunan her kitap için bir sayfaya kayıt yapılması. Bu kayıtta eserin adı ve yazarının adından başka yazarın yazdığı diğer eserlerin de belirtilmesi. Yazar araştırılarak, kısa yaşamı ve Dünya/Türk Edebiyatına kazandırdıklarının öğrenilmesi.
- Beğenilen paragrafların (kitap üzerinde herhangi bir işaretleme yapılmadan) not alınması. (Ör. "sayfa 38, üstten 2. paragraf" gibi).
- Kayıt tutulan kağıda kitap metni içinde beğenilen paragraflardan en çok beğenilen paragrafın aynen yazılması.

- Okunan eserin ana temasının/konusunun birkaç kelime ile yazılması.
- Yazarın hangi mesajı/mesajları verdiğinin birkaç kelime ile yazılması.
- Öğrencilerin benzer bir mesajı vermek isteseler nasıl bir anlatı yapacaklarının birkaç satırla yazılması.
- Kitapta okumaya ara verirken kalınan yeri belirtmek için sayfa bükülmeyeceği, bir ayraç (kağıt, karton vb.) kullanılacağı.
- Kitabın kabına, cildine, sayfalarına özen gösterilerek daha sonra bu kitabı okuyacaklara saygı gösterileceği.
- Okudukça not alınan kağıtlara öğrencilere ilginç, güzel, ters, kötü vb. gelen hususların birer kelime ile not alınması.
- Kitap seçiminde hem yerli hem de yabancı yazarlardan eşit oranda kitaplar tercih edilmeye çalışılması.
- Dönem sonunda; en çok sevilen, eserleri okunmaktan en çok hoşlanılan yazarın kim olduğuna karar verilmesi. Gerekçeleri ile ayrı bir kağıda yazılıp dosyaya eklenmesi.
- Her kitabı okumakla edinilen kazançların not edilmesi. (Bilgi, düşünme yaklaşımı, duygu ve fikirlerin anlatım şekilleri, karşılaşılabilecek durumlar vb.)

Okunan eserlerin edebi değerlendirme yaklaşımına mümkün mertebe uygun algılanması, okunması amacı ile EK 1.'de verilen Roman Çözümleme Kriterleri özet metni tüm öğrencilere dağıtılmış ve okuyacakları eserlerde nelere dikkat etmelerinde fayda olacağına dair kısa açıklamalar yapılmıştır. Bu notun hazırlanmasında Nurullah Çetin'in yazdığı "Roman Çözümleme Yöntemi"[11] adlı kitaptan faydalanılmıştır.

Öğrencilerin okuma alışkanlıklarının, okuma geçmişlerinin belirlenmesi ve uygulamanın hangi alanlarda ne kadar başarılı olduğunun anlaşılması için uygulamanın başında, ilk kitaplar dağıtılmadan ve uygulamanın sonunda öğrencilerce hazırlanan okuma dosyaları toplandıktan sonra birer anket uygulanmıştır. Başlangıç anketi 4'ü açık uçlu, 29'u çoktan seçmeli toplam 33 sorudan oluşturulmuştur. Uygulama sonu anketi ise başlangıçta uygulanan anketteki 33 soruya ek olarak hazırlanan 1'i doldurmalı, 1'i çoktan seçmeli sorunun eklenmesi ile 35 sorudan oluşturulmuştur. EK 2.'de uygulama sonrasında uygulanan anket verilmiştir.

Her iki ankette edinilen veriler tasnif edilmiş, frekans ve yüzde dağılımların belirtildiği tablolar yardımı ile anlamlandırılmış ve yorumlanmıştır. Tablolar uygulama öncesi ve sonrası durumu bir arada göstermektedir. Başlangıç anketi 21, uygulama sonu anketi 33 öğrenci tarafından yanıtlanmış, tablolar her soruya verilen yanıt sayıları ayrı ayrı esas alınarak oluşturulmuştur.

4. BULGULAR (DATA)

Öğrencilerin gerek okuma uygulaması başlangıcında gerek tamamlandıktan sonra en çok sevdikleri yerli yazarlar Tablo 2'de verilmiştir. Uygulama yapılmadan önce de yapıldıktan sonra da en çok sevilen yerli yazarın Reşat Nuri Güntekin olduğu belirlenmiştir. Uygulama sonrasında daha çok sayıda yazar ismi verilmiş olmasının uygulama sonrası ankete daha çok öğrencinin katılmasının yanı sıra uygulama esnasında yeni yazarlarla tanışma ve eserlerini okuma imkanı bulunmasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Peyami Safa, Ahmet Günbay Yıldız ve Yaşar Kemal sevilen yazarlar listesinin üst sıralarında yer almıştır.

Tablo 2. En çok sevilen yerli yazarlar
(Table 2. Most popular local authors)

Önce			Sonra		
En sevilen yerli yazar	Frekans	Yüzde %	En sevilen yerli yazar	Frekans	Yüzde %
R. Nuri Güntekin	5	26.3	R. Nuri Güntekin	14	42.4
Peyami Safa	3	15.8	Peyami Safa	2	6.1
Yaşar Kemal	2	10.5	Ahmet Günbay Yıldız	2	6.1
Ahmet Günbay Yıldız	2	10.5	Tağrık Buğra	1	3.0
H. Rahmi Gürpınar	1	5.3	Tuna Kiremitçi	1	3.0
Yakup Kadri	1	5.3	Yaşar Kemal	1	3.0
Orhan Pamuk	1	5.3	H.Z. Uşaklıgil	1	3.0
H.Z. Uşaklıgil	1	5.3	Mehmet Rauf	1	3.0
Yakup Kadri	1	5.3	Orhan Pamuk	1	3.0
Mehmet Rauf	1	5.3	Halide Edip Adıvar	1	3.0
Mevlana	1	5.3	Ömer Seyfettin	1	3.0
			Yakup Kadri	1	3.0
			Halit Ertuğrul	1	3.0
			Ömer Seyfettin	1	3.0
			Ahmet Altan	1	3.0
			Soner Yalçın	1	3.0
			Namık Kemal	1	3.0
			Şemsettin Sami	1	3.0

Okuma Uygulaması başlangıcında ve tamamlandıktan sonra öğrencilerin en çok sevdikleri yabancı yazarlar Tablo 3.'te verilmiştir. Uygulama yapılmadan önce de yapıldıktan sonra da en çok sevilen yabancı yazarın Victor Hugo olduğu belirlenmiştir. Uygulama sonrasında yerli yazarlarda olduğu gibi daha çok sayıda yazar ismi verilmiş olmasının uygulama sonrası ankete daha çok öğrencinin katılmasının yanı sıra uygulama esnasında yeni yazarlarla tanışma ve eserlerini okuma imkanı bulunmasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Moliere, Tolstoy, Gide ve Aytmatov sevilen yazarlar arasında üst sıralarda yer almaktadırlar.

Tablo 3. En çok sevilen yabancı yazarlar
(Table 3. Most popular foreign authors)

Önce			Sonra		
En sevilen yabancı yazar	Frekans	Yüzde %	En sevilen yabancı yazar	Frekans	Yüzde %
Victor Hugo	7	53.8	Victor Hugo	7	24.1
Moliere	2	15.4	Tolstoy	4	13.8
Aytmatov	2	15.4	Andre Gide	2	6.9
Montaigne	1	7.7	Moliere	2	6.9
Tolstoy	1	7.7	Dostoyevski	4	13.8
			Sheakspeare	2	6.9
			Goethe	2	6.9
			Aytmatov	2	6.9
			Montaigne	2	6.9
			Henry James	1	3.4
			Jack London	1	3.4

Tablo 4'e göre uygulama öncesi ve sonrası en çok sevilen kitaplarda değişiklik olduğu belirlenmiştir. Uygulama öncesinde Çalıkuşu ve 9. Hariciye Koşusu en çok sevilen kitaplar sıralamasının başında yer alırken, uygulama sonrasında Yaprak Dökümü ve Taaşşuk-u Talat ve Fitnat ilk sıralara yükselmiştir. Uygulama sonunda belirtilen kitap isimlerinin adedinin, uygulama başlangıcındakinden daha fazla olmasında, yine uygulama sonrası ankete daha çok öğrencinin katılmasının yanı sıra uygulama esnasında yeni yazarlarla tanışma ve eserlerini okuma imkanı bulunmasının etkisi olduğu düşünülmektedir.

Tablo 4. En çok sevilen kitaplar
Table 4. Most popular novels

Önce			Sonra		
En çok sevilen kitap	Frekans	Yüzde %	En çok sevilen kitap	Frekans	Yüzde %
Çalıkuşu	3	14.3	Yaprak Dökümü	3	10.7
9. Hariciye Koşusu	3	14.3	Taaşşuk-u Talat ve Fitnat	3	10.7
Sefiller	2	9.5	Sinekli Bakkal	2	7.1
Şu Çılgın Türkler	2	9.5	Eylül	2	7.1
Çiçekler Susayınca	1	4.8	Ferman	1	3.6
Cimri	1	4.8	En Uzun Gece	1	3.6
Zehra	1	4.8	Tanrı Misafiri	1	3.6
Raziye	1	4.8	Gönül Yarası	1	3.6
Sergüzeşt	1	4.8	Kadını Arayan Adam	1	3.6
Ateşten Gömlek	1	4.8	Sefiller	1	3.6
İmanın Manken Kızı	1	4.8	Miskinler Tekkesi	1	3.6
Hanımın Çiftliği	1	4.8	Acımak	1	3.6
Eylül	1	4.8	Yaban	1	3.6
Gönül Yarası	1	4.8	Sessiz Ev	1	3.6
Çin İşkencesi	1	4.8	Zehra	1	3.6
			Beyaz Gemi	1	3.6
			Çiçekler Susayınca	1	3.6
			Dudaktan Kalbe	1	3.6
			Kalbinin Götürdüğü Yere Git	1	3.6
			Osmancık	1	3.6
			Fatih Harbiye	1	3.6
			Açlık	1	3.6

Öğrencilerin düzenli ve daha çok okuyarak hangi niteliklerini geliştirebileceklerine dair soruya verdikleri yanıtlar Tablo 5'te

sunulmuştur. Uygulama öncesi ile sonrasında önemli bir fark bulunmayan nitelikler arasında hayata farklı bakmak, ifade kabiliyeti, kelime hazinesi ve kültür sıklıkla ifade edilen nitelikler olmuştur.

Tablo 5. Düzenli ve daha çok okuyarak geliştirilebilecek nitelikler
(Table 5. The eligibilities which can develop with by more and regular reading)

Anlama seviyesi	Kelime hazinesi
Bakış açısı	Kelimelere yeni anlamlar verme
Bilgi	Kelimelerin anlam derinliği
Düşünme sistemi	Kendine güven
Eğitim	Kendini ifade etme
Entelektüel düzey	Konuşma düzeyi
Farklı düşünme	Konuşma yetisi
Genel kültür	Kültürlü olma
Hayata farklı bakış	Okuma hızı
İfade yetisi	Okuma seviyesi
İletişim	Yazma
	Yorum yapabilme

Uygulama yapılmadan önce ve uygulama esnasında okunan roman/hikaye kitabı sayısı Tablo 6.'da verilmiştir. Buna göre önce 1-5 kitap okumuş öğrencilerin oranı %37 iken sonra bu oran %0'a düşmüş; 21 ve daha fazla kitap okumuş olanların oranı ise %15'ten %50'ye çıkmıştır. Bu bulgular "meslek eğitimi alan öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarına bakıldığında önemli bir oranın (%27,5) kitap okuma alışkanlığına sahip olmadıklarının belirlendiği araştırma bulguları[10] ile paralellik arz etmektedir.

Tablo 6. Uygulama yapılmadan önce ve uygulama esnasında okunan roman/hikaye kitabı sayısı
(Table 6. Number of the novels which read before and during the reading practise)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Hiç	0	0	0	0
1-5	10	37	0	0
6-10	7	26	8	25
11-15	3	11	4	13
16-20	3	11	4	13
21 ve fazla	4	15	16	50

Yapılan uygulama sonucunda kitap okurken not alma alışkanlığı %4'ten %28' çıkmış; hiç not almayanların oranı ise %59'dan %6'ya düşmüştür. Bu durum Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Kitap okurken not alma
(Table 7. Note taking while reading a book)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	1	4	9	28
Bazen	10	37	20	63
Hayır	16	59	2	6

Tablo 8'den de görüleceği gibi okuma esnasında eleştirel düşünce geliştirme alışkanlığı uygulama öncesinde %30 iken uygulama sonrasında %56'ya çıkmış; hiç eleştirel düşüncede bulunmadığını ifade eden öğrencilerin oranı ise %15'ten %6'ya düşmüştür.

Tablo 8. Okuma esnasında eleştirel düşünce geliştirme
(Table 8. Developing critical thinking while reading a book)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	8	30	18	56
Bazen	15	56	12	38
Hayır	4	15	2	6

Anlatılan düşünce yada olayın daha farklı nasıl ifade edilebileceğini düşünme oranının uygulama öncesi %15 iken uygulama sonrası %53'e çıktığı Tablo 9.'da görülmektedir. Benzer şekilde okunan eserlerde anlatılan düşünce ya da olayın daha farklı nasıl ifade edilebileceğini hiç düşünmeyenlerin oranı %26'dan %0'a düşmüştür.

Tablo 9. Anlatılan düşünce yada olayın daha farklı nasıl ifade edilebileceğini düşünme
(Table 9. Thinking described how to express ideas or events may be different)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	4	15	17	53
Bazen	16	59	13	41
Hayır	7	26	0	0

Okunan kitapların isimlerinin kaydedilmesi alışkanlığının %26'dan %59'a yükseldiği Tablo 10'dan anlaşılmaktadır.

Tablo 10. Okunan kitapların isimlerinin kaydedilmesi
(Table 10. Recording the names the books which read)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	7	26	19	59
Hayır	19	70	13	41

Tablo 11'de görüldüğü gibi öğrencilerin arkadaşları arasında sıklıkla okudukları kitaplardan söz etmeleri, bu kitaplar hakkında tartışmalarının oranı olan %19 düzeyinde bir değişiklik olmazken, bunu hiç yapmadıklarını ifade eden öğrencilerin oranı %37'den %25'e düşmüştür. Arada bir tartıştıklarını ifade eden öğrencilerin oranı bu değişikliğe paralel olarak %44'ten %56'ya çıkmıştır.

Tablo 11. Okunan kitaplarla ilgili dost tartışmaları yapılması
(Table 11. Friendly debate canceled about read books)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	5	19	6	19
Bazen	12	44	18	56
Hayır	10	37	8	25

Yapılan okumaların ardından edinilen kazanımların sorgulanması oranı %52'den %66'ya çıkmış; hiç kazanım sorgulaması yapmayanların oranı %7'den %0'a düşmüştür. Bu durum Tablo 12'de belirtilmiştir.

Tablo 12. Okuma ardından edinilen kazanımların sorgulanması
(Table 12. Inquiry the gains after reading)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	14	52	21	66
Bazen	11	41	11	34
Hayır	2	7	0	0

İleride kitap yazmayı düşünen öğrencilerin oranı okuma uygulamasından sonra %7'den %16'ya çıkmıştır. Bu durum Tablo 13'te görülmektedir.

Tablo 13. Kitap yazmayı düşünme
(Table 13. Thinking to write a book)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	2	7	5	16
Bazen	7	26	9	28
Hayır	18	67	18	56

Tablo 14'e göre okuma uygulaması öncesi edebiyat akımlarını bildiğini ifade eden öğrencilerin oranı %52 iken uygulama sonrası bu oran %88'e yükselmiştir.

Tablo 14. Edebiyat akımlarını bilme
(Table 14. Knowing the current literature)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	14	52	28	88
Hayır	13	48	4	13

Güncel yerli ve yabancı yazarları tanıma oranının uygulama öncesinde %33 iken uygulama sonrasında %78'e çıktığı Tablo 15'te görülmektedir.

Tablo 15. Güncel yerli ve yabancı yazarları tanıma
(Table 15. Recognizing the update local and foreign authors)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	9	33	25	78
Hayır	18	67	7	22

Klasik yerli ve yabancı yazarları tanıma oranının uygulama öncesinde %41 iken uygulama sonrasında %81'e çıktığı ise Tablo 16'da görülmektedir.

Tablo 16. Klasik yerli ve yabancı yazarları tanıma
(Table 16. Recognizing the classic local and foreign authors)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	11	41	26	81
Hayır	16	59	6	19

Edebiyat ile müzik arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı uygulama öncesinde %52 iken sonrasında %94'e çıkmıştır. Bu durum Tablo 17'de görülmektedir.

Tablo 17. Edebiyat ile müzik arasında bağ olduğunu düşünme
(Table 17. Thinking that a connection about literature and music)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	14	52	30	94
Hayır	13	48	2	6

Edebiyat ile resim arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı uygulama öncesinde %78 iken sonrasında %81'e çıkmıştır. Bu durum Tablo 18'de görülmektedir.

Tablo 18. Edebiyat ile resim arasında bağ olduğunu düşünme
(Table 18. Thinking that a connection about literature and painting)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	21	78	26	81
Hayır	6	22	6	19

Edebiyat ile heykel arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı uygulama öncesinde %59 iken sonrasında %63'e çıkmıştır. Bu durum Tablo 19'da görülmektedir.

Tablo 19. Edebiyat ile heykel arasında bağ olduğunu düşünme
(Table 19. Thinking that a connection about literature and sculpture)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	16	59	20	63
Hayır	11	41	12	38

Edebiyat ile mimari arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı uygulama öncesinde %70 iken sonrasında %59'a inmiştir. Bu durum Tablo 20'de görülmektedir.

Tablo 20. Edebiyat ile mimari arasında bağ olduğunu düşünme
(Table 20. Thinking that a connection about literature and architecture)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	19	70	19	59
Hayır	8	30	13	41

Edebiyat ile sinema arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı uygulama öncesinde %74 iken sonrasında %91'e çıkmıştır. Bu durum Tablo 21'de görülmektedir.

Tablo 21. Edebiyat ile sinema arasında bağ olduğunu düşünme
(Table 21. Thinking that a connection about literature and movie)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	20	74	29	91
Hayır	7	26	3	9

Daha önceden plan yaparak okuma yapan öğrencilerin oranı %26'dan %81'e çıkmıştır. Bu durum Tablo 22'de belirtilmiştir.

Tablo 22. Daha önce plan yapıp okuma
(Table 22. Reading under a plan)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	7	26	26	81
Hayır	20	74	6	19

Kendi yaptıkları okuma edimini yeterli bulan öğrencilerin oranı, uygulamanın ardından %7'den %13'e çıkmıştır. Bu durum Tablo 23'te görülmektedir.

Tablo 23. Yapılan okuma edimini yeterli bulma
(Table 23. Finding sufficient of own reading practise)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	2	7	4	13
Hayır	25	93	28	88

Tablo 24'e göre kendi aile fertlerinin okuma miktarlarını yeterli bulan öğrencilerin oranı %11'den %13'e çıkmıştır. Bu verinin yapılan uygulama ile öğrencilerin kazanım yapmasından çok, ailelerinin okuma faaliyetlerine dikkat etmelerinin ve daha çok okuma yapılması doğrultusunda ailelerine önerilerde bulunmalarının sağlanması anlamında getirileri olacağı umulmaktadır.

Tablo 24. Aile fertlerinin okuma miktarlarını yeterli bulma
(Table 24. Finding sufficient of own family members' reading practises)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	3	11	4	13
Hayır	24	89	28	88

Benzer şekilde öğrencilerin çevrelerindeki okuma miktarlarını yeterli bulma oranı da düşük düzeyde olup uygulama öncesi %4 iken sonrasında %3'e düşmüştür. Bu verinin yapılan uygulama ile öğrencilerin kazanım yapmasından çok çevrelerindeki kimselerin okuma faaliyetlerine dikkat etmelerinin ve daha çok okuma yapılması doğrultusunda bu kimselere önerilerde bulunmalarının sağlanması anlamında getirileri olacağı umulmaktadır. İlgili veriler Tablo 25'te sunulmuştur.

Tablo 25. Çevredekilerin okuma miktarlarını yeterli bulma
(Table 25. Finding sufficient of own surrounding peoples' reading practises)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	1	4	1	3
Hayır	26	96	31	97

Öğrencilerin evlerinde kütüphane bulunup bulunmadığına dair sorulan soruya alınan yanıtların dağılımı Tablo 26'da verilmiştir. Buna göre uygulama öncesi ile sonrası arasında fark bulunması ikinci anketin daha çok öğrenci tarafından yapılmış olmasına bağlanabilir. Düşük bir olasılıkla %41'den %50'ye olan yükseliş uygulama esnasında öğrencilerin kendilerinin kütüphane oluşturmaya başlama çabalarının bir göstergesi olabilir. Bu veriler daha önce Ahi Evran Üniversitesi

MYO'larında yapılan ve "öğrencilerin %57'sinin evinde kitaplık bulunmazken, %23'ünün evinde küçük ölçekli kitaplık, %10'unun evinde oluşum aşamasında olan kitaplık, %6'sının evinde orta ölçekli kitaplık, sadece %4'ünün evinde büyük bir kitaplık bulunmaktadır [9]" bulgusu ile paraleldir.

Tablo 26. Evde kütüphane bulunması
(Table 26. Having a library at home)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	11	41	16	50
Hayır	16	59	16	50

Bireylerin okudukça değerlerinin artacağını düşünen öğrencilerin oranı uygulama öncesinde %89 iken uygulama sonrasında %91'e çıkmıştır. Bu oranın yüksek olması okumanın öneminin biliniyor olduğu/kavrandığı konusunda umut vermektedir. İlgili veriler Tablo 27'dedir.

Tablo 27. Okuyarak değerinin arttığını düşünme
(Table 27. Thinking of own value's increased by reading)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	24	89	29	91
Hayır	3	11	3	9

Bireylerin çevrelerinden gördükleri saygının çok okumaları ile pozitif ilişkili olduğunu düşünen öğrencilerin oranı uygulama sonrası %48'den %66'ya yükselmiştir. Tablo 28 bu durumu göstermektedir.

Tablo 28. Çok okuma ile görülen saygı orantılı olduğunu düşünme
(Table 28. Thinking that common respect comparative with reading)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	13	48	21	66
Hayır	14	52	11	34

Bireylerin arkadaş edinme oranlarının çok okumaları ile pozitif ilişkili olduğunu düşünen öğrencilerin oranı uygulama sonrası %30'dan %63'e yükselmiştir. Tablo 29 bu durumu göstermektedir.

Tablo 29. Çok okuma ile arkadaş edinmenin orantılı olduğunu düşünme
(Table 29. Thinking that having new friend is comparative with reading)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	8	30	20	63
Hayır	19	70	12	38

Kitap okumanın karşı cinsle ilişkilerde faydası olduğunu düşünen öğrencilerin oranı uygulama sonrası %59'dan %88'e yükselmiştir. Tablo 30 bu durumu göstermektedir.

Tablo 30. Kitap okumanın karşı cinsle ilişkilerde faydası olduğunu düşünme
(Table 30. Thinking that reading books is useful for communications with opposite sex)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	16	59	28	88
Hayır	11	41	4	13

Çok okuyanlarla arkadaşlarının dalga geçtiğini düşünen öğrencilerin oranı uygulama sonrası %22'den %38'e yükselmiştir. Tablo 31 bu durumu göstermektedir. Bu bulgu yapılan uygulama esnasında bazı öğrencilerin beklediklerinden daha fazla olumsuz şakaya/eleştiriye maruz kaldıklarını ima ediyor olabilir.

Tablo 31. Çok okuyanlarla arkadaşlarının dalga geçtiğini düşünme
(Table 31. Thinking that friends japes to reader students)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	6	22	12	38
Hayır	21	78	20	63

TV dizisi yapılan ya da filme çekilen kitaplara daha çok ilgi gösterildiğini düşünen öğrencilerin oranı yüksek olup uygulama öncesi ve sonrası yargıları birbirine çok yakın olan %74 ve %75 oranlarındadır. Tablo 32 bu durumu göstermektedir.

Tablo 32. TV dizisi yapılan ya da filme çekilen kitaplara daha çok ilgi gösterme
(Table 32. Being interested in the novels which adapted to ts series or movies)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	20	74	24	75
Hayır	7	26	8	25

Okunacak eserin yazarı ile ilgili ön araştırma yapma oranı uygulama öncesinde %33 iken uygulama sonrasında %56'ya çıkmıştır. Tablo 33 bu durumu ifade etmektedir.

Tablo 33. Okunacak eserin yazarı ile ilgili ön araştırma yapma
(Table 33. Making preliminary investigation about the outhur of the book which will start to read)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	9	33	18	56
Hayır	18	67	14	44

Bir yazarın okuduğu eserini beğendiği takdirde diğer eserlerine de ilgi duyduğunu ifade eden öğrencilerin oranı uygulama sonrasında %85'ten %97'ye çıkmıştır. Tablo 34 bu durumu göstermektedir.

Tablo 34. Bir yazarın okunan eserinin beğenilmesi halinde diğer eserlerine de ilgi duyulması
(Table 34. Being interest in the other novels of after read a novel of admirabled outhter)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	23	85	31	97
Hayır	4	15	1	3

Tablo 35'e göre bir kütüphaneye üye olma oranı uygulamadan önce %11 iken uygulama sonrasında %94'e çıkmıştır.

Tablo 35. Bir kütüphaneye üye olma
(Table 35. Being a member of a library)

	Önce		Sonra	
	Frekans	Yüzde %	Frekans	Yüzde %
Evet	3	11	30	94
Hayır	24	89	2	6

Türk ve Dünya yazarlarından gelişigüzel olarak seçilen klasik ve çağdaş 31 yazarın eserlerinin kaç tanesinin isminin bilindiğine dair sorulan soruya verilen yanıtlara göre, bilinen eserlerin toplam sayılarının ortalaması uygulama başlangıcında 11,7 adet iken uygulama sonrasında 24,6'ya çıkmıştır. Bu rakamlar tanınan eser sayısında iki kattan fazla bir artış olduğuna işaret etmektedir. (Burada sorulan yazarlar EK 2'deki anketin ilk sorusunda belirtilmiştir)

Okuma esnasında öğrenilen yeni kelimelerin sayısının istendiği anket sorusuna verilen yanıtlara göre her öğrenci uygulamanın yapıldığı sürecin sonunda ortalama 33,7 adet yeni kelime öğrendiğini ifade etmiştir.

5. SONUÇLAR (CONCLUSIONS)

Ahi Evran Üniversitesi, Kaman MYO, İnşaat Programı birinci sınıf öğrencilerine yapılan bir yarı yıllık kitap okuma uygulaması ile öğrencilere kazandırılanlar aşağıda listelenmiştir;

- Her öğrenciye Türk ve Dünya yazarlarından onar adet kitap okutulmuştur,
- Edebi bir eser okunurken nelere dikkat edecekleri hatırlatılmıştır,
- Sevilen yerli ve yabancı yazarların bulunduğu gam genişletilmiştir,
- Sevilen kitapların bulunduğu gam genişletilmiştir,
- Öğrencilerin düzenli ve daha çok okuyarak hangi niteliklerini geliştirebileceklerine dair sorgulama yapma ve bunları ifade etmelerine imkan sağlanmıştır,
- Kitap okurken not alma alışkanlığı kazandırılmış/geliştirilmiştir,
- Okuma esnasında eleştirel düşünce geliştirme alışkanlığı kazandırılmış/geliştirilmiştir,
- Okunan eserlerde anlatılan düşünce ya da olayın daha farklı nasıl ifade edilebileceğini düşünme edimi kazandırılmış/geliştirilmiştir,
- Okunan kitapların isimlerinin kaydedilmesi alışkanlığı kazandırılmış/geliştirilmiştir,

- Öğrencilerin arkadaşları arasında sıklıkla okudukları kitaplardan söz etmelerine, bu kitaplar hakkında tartışmalara başlamalarına imkan sağlanmıştır,
- Yapılan okumaların ardından edinilen kazanımların sorgulanması alışkanlığı kazandırılmış/geliştirilmiştir,
- İleride kitap yazmayı düşünen öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Edebiyat akımlarını bildiğini ifade eden öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Güncel yerli ve yabancı yazarları tanıma oranı artırılmıştır,
- Klasik yerli ve yabancı yazarları tanıma oranı artırılmıştır,
- Edebiyat ile müzik arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Edebiyat ile resim arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Edebiyat ile heykel arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Edebiyat ile sinema arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Daha önceden plan yaparak okuma yapan öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Öğrencilerin çevrelerindeki okuma miktarlarını yeterli bulma oranı düşmüştür,
- Öğrencilerin evlerinde kütüphane bulunması konusunda kanı sahibi olmaları sağlanmıştır,
- Bireylerin okudukça değerlerinin artacağını düşünen öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Kitap okumanın karşı cinsle ilişkilerde faydası olduğunu düşünen öğrencilerin oranı artmıştır,
- TV dizisi yapılan ya da filme çekilen kitaplara daha çok ilgi gösterildiğini düşünen öğrencilerin oranı yüksek olup uygulama sonrası çok küçük bir artma tespit edilmiştir,
- Okunacak eserin yazarı ile ilgili ön araştırma yapma oranı artırılmıştır,
- Bir yazarın okuduğu eserini beğendiği takdirde diğer eserlerine de ilgi duyduğunu ifade eden öğrencilerin oranı artırılmıştır,
- Bir kütüphaneye üye olma oranı önemli miktarda artırılmıştır,
- Türk ve yabancı yazarların tanınan eserlerinin sayısı artırılmıştır,
- Her öğrencinin otuzun üzerinde yeni kelime öğrenmesi sağlanmıştır.

Okuma uygulaması ile olumlu kazanım sağlanamayan ya da artması beklenirken azalan, azalması beklerken artan düşünce, davranım ve yaklaşımlar ise aşağıdaki gibidir;

- Edebiyat ile mimari arasında bağ olduğunu düşünen öğrencilerin oranı azalmıştır,
- Kendi yaptıkları okuma edimini yeterli bulan öğrencilerin oranı artmıştır,
- Kendi aile fertlerinin okuma miktarlarını yeterli bulan öğrencilerin oranı artmıştır,
- Çok okuyanlarla arkadaşlarının dalga geçtiğini düşünen öğrencilerin oranı artmıştır.

Bu verilere göre Çalışmanın Önemi kısmında, belirtilen amaçların büyük oranda gerçekleştirildiği, yapılan uygulama ile bir akademik dönem içinde edinilebilecek kazanım düzeyinin genel olarak sağlandığı düşünülmektedir. Gerek yüksek öğretim'de gerekse orta ve ilk

Öğretim’de benzer nitelikteki uygulamaların artırılması ile öğrencilerin okuma alışkanlıklarının artırılmasında fayda sağlanabileceği düşünülmektedir.

TEŞEKKÜR (THANKS)

Benzer bir uygulamayı 1981 yılında Ankara Namık Kemal Orta Okulu’ndaki öğrenciliğim sırasında bana ve sınıf arkadaşlarıma yapan, pek çok öğrencisine okuma alışkanlığı kazandıran, dolayısıyla bu çalışmanın da fikir annesi olan çok kıymetli Türkçe öğretmenim Sn. Nurhayat Özer’e; yapılan Kitap Okuma Uygulaması esnasında kitapların toplanması ve dağıtılması, okuma dosyalarının toplanması konularındaki yardımları için değerli öğrencim ve asistanım Sn. Yasemin Buran’a; Anket verilerinin değerlendirilmesi ve bilgisayar ortamına girilmesindeki yardımları için kıymetli öğrencim Sn. Zehra Yüksek’e teşekkür ederim.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Gönen, M., Öncü, E.Ç. ve Işıtan, S., (2004). “İlköğretim 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının incelenmesi”, Milli Eğitim Eğitim-Kültür-Sanat, Güz (164), 2004.
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/164/gonen.htm> (20 Aralık 2007)
2. Prof. Dr. İbrahim Ortas, “Okuma Alışkanlığı Nasıl Kazandırılır?” (http://turkoloji.cu.edu.tr/GENEL/ibrahim_ortas_okuma_aliskanlig_i.pdf) (9 Ocak 2010).
3. Vardar, B., (2001). Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, Multilingual Yayınları, İstanbul.
4. Bircan, İ. ve Tekin, M., (1989). “Türkiye’de Okuma Alışkanlığının Azalması Sorunu ve Çözüm Yolları”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. 22 (1), 393-410
5. Okay, O., (2004). Okumayan Toplum, Türk Dili, Sayı:629, ss:411-424.
6. İsa, K., (2007). “Üniversite Birinci Sınıfta Okuyan Öğrencilerin Lise Döneminde Kitap Okuma Durumlarının İncelenmesi”, Eurasian Journal of Educational Research, ss:27.
7. Odabaş, H., Odabaş, Z.Y. ve Polat, C., (2008). “Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı: Ankara Üniversitesi Örneği”, Bilgi Dünyası, 9(2):431-465.
8. Özdemir, Y. ve Topuz, R., (2009). MYO Öğrencilerinin Sosyo-ekonomik Yönden İncelenmesi: Uludağ Üniversitesi Örneği, UMYOS 2009, Bildiriler kitabı, s.1678, Konya.
9. Çakır, U., (2009). Meslek Yüksekokul Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarının Öğrencilerin Sosyoekonomik Şartları ve Eğitim Alt Yapısı Açısından Değerlendirilmesi Üzerine Bir Anket Çalışması, UMYOS 2009, Bildiriler kitabı, s.1689-1697, Konya.
10. Akyurt, N., Öznaz, D., Balıkçı, M., Şekercioğlu, Y., Sarı, O. Altıkardeş, A. ve Bekiroğlu, N., (2009). Mesleki Eğitimde İletişimin Önemi ve Marmara Üniversitesi Örneği, UMYOS 2009, Bildiriler kitabı, ss:2349, Konya.
11. Çetin, N., (2004). “Roman Çözümleme Yöntemi”, Ankara.

EK 1. ROMAN ÇÖZÜMLEME KRİTERLERİ ÖZET NOTU

- i. Klasik Roman
  1. Romantik Roman
  2. Realist Roman
  3. Naturalist Roman
- ii. Anlatıcı
  - Anlatıcı Tipleri
    1. Gözlemci Anlatıcı
    2. Özne Anlatıcı
    3. Çoğul Anlatıcı
  - Aktarma Yöntemleri
    1. Anlatma
    2. Gösterme
- iii. İçerik
  - Konu, İzlek, Tez
    1. Açık Tez
    2. Örtülü Tez
- iv. Zaman
  1. Nesnel Zaman
  2. Vak'a Zamanı
    - a) Aynen aktarma
    - b) Özetleme
    - c) Genişletme
  3. Anlatma Zamanı
    - a) Anında Aktarma
    - b) Sonradan Aktarma
  4. Zamanın Simgesel Değeri
- v. Mekan
  1. Somut Mekanlar
    - a) Açık Mekan
    - b) Kapalı Mekan
  2. Soyut Mekanlar
    - a) Ütopik M.
    - b) Fantastik M.
    - c) Metafizik M.
    - d) Duyusal M.
  3. Mekan Tasvirleri
    - a) Nesnel Tasvir
    - b) Öznel Tasvir
  4. Mekanın Simgesel Değeri
- vi. Kişiler Kadrosu
  1. Merkezi Kişi
  2. Tip
    - a) Yapılarına Göre: Yüceltilmiş örnek tip, İlk örnek, Nihilist tip
    - b) Konularına Göre Tipler: Sosyal tipler, Psikolojik tipler, Zihinsel tipler
  3. Karakter (kişilik gelişimi)
  4. Yardımcı Kişiler
  5. Kurgusal Kişi
    - a) Tasarlanmış K.
    - b) Hatırlanmış K.
  6. Hayali Figürler
  7. Eşya Figürleri
    - Kişilerin sunumu
    - Kişilerin başkası tarafından sunumu
    - Kişilerin kendileri tarafından sunumu
    - Kişi sunumunda bedensel ve ruhsal boyutlar

- Psikolojik roman
Ruhsal boyutun sunuluş yöntemleri: iç çözümleme, iç konuşma, iç
giyalog, bilinç akımı
Karşılaştırma ve karşılık motifleri
Kişi isimlerinin simgesel değerleri
- vii. Kurgulama Tekniği ve Öğeleri
1. Roman adı
  2. Özet
  3. Olay örgüsü
    - a) Başlangıç
    - b) Baştan başlatma
    - c) Ortadan başlatma
    - d) Sondan başlatma
  4. Olay bütünlüğü
    - a) Hal değişimi kalıbı
    - b) Arayış yolculuğu kitabı
    - c) Organik bütünlük
    - d) Dalga biçimi
    - e) Mekanik yapılaşma
  5. Gerilim unsurları
    - a) Çatışma: iç çatışma, sosyal çatışma
    - b) Düğümler: Ana düğüm, ara düğümler
  6. Son
    - a) Şaşırtıcı Son
    - b) Trajik Son
    - c) Ucu Açık Son
  7. Bölümlendirme
  8. Olay unsurunun kaynağı ve niteliği
  9. Olay unsurunun önemi
  10. Metinler arası ilişkiler
    - a) Metin ekleme
    - b) Metin dönüştürme: kurgu ve teknik taklidi, ifade kalıpları
taklidi, üslup taklidi, içerik aktarımı, çağrışımsal
göndermeler
  11. Gerçekdışılığa Bağlı Kurgulama
    - a) Gotik Roman
    - b) Fantastik Kurgu
- ix. Dil ve Üslup
- A-Dil
1. Dil Unsurları
    - a) Konuşma Dili: devrik cümle, samimi hitap ifadeleri,
deyimler, atasözleri, yöresel sözler
    - b) Terimler
    - c) Simge
  2. Dil Sapmaları
    - a) yazım ve noktalama sapmaları
    - b) kelime ve ifade sapmaları: uydurma kelimeler, argo, küfür
ve ayıp sözler, basmakalıp, çeviri öğeler
    - c) dilbilgisi sapmaları: kelimeler arası yer değiştirme,
taamlalarda yanlış uygulamalar, parantez içi cümle ve
ifadelere yer verme
  3. Cümle
  4. Sözdağarı
- B-Üslup
Avam	bilinç akımı	dramatik	düşünce
Efsanevi	eleştirel	epik	havas
Hiciv	hitabet	mecazi	mizah
nesnel tasvir	sanatkarane	tahlilci	yalın

EK 2. AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ, KAMAN MYO, İNŞAAT PROGRAMI, "OKUMA UYGULAMASI" SONUÇ ANKETİ

1) Aşağıdaki listede adı yazılı olan yazarların bildiğiniz eserlerinin isimlerini yanlarına yazınız? (Okumuş olmanız gerekmez)

Yazar Adı	Eserleri
Mehmet Rauf	
Şemseddin Sami	
Hüseyin Rahmi Gürpınar	
Halide Edip Adıvar	
Reşat Nuri Güntekin	
Peyami Safa	
Yakup Kadri Karaosmanoğlu	
Orhan Pamuk	
Yaşar Kemal	
Puşkin	
Tolstoy	
Henry James	
Andre Gide	
O'Henry	
Gogol	
Gorki	
Aytmatov	
Moliere	
Dostoyevski	
Jack London	
Sheakspear	
Montaigne	
Goethe	
Cervantes	
Victor Hugo	
Gabriel Garcia Marquez	
Milan Kundera	
John Stainback	
Selim İleri	
Aziz Nesin	
Mevlana	

- 2) Şimdiye kadar kaç roman/hikaye kitabı okudunuz?
a) Hiç b) 1-5 c) 5-10
d) 11-15 e) 15-20 f) 20'den fazla
- 3) En sevdiğiniz yerli yazar kimdir?.....
- 4) En sevdiğiniz yabancı yazar kimdir?.....
- 5) En sevdiğiniz kitabın adını ve yazarını yazınız?.....
- 6) Kitap okurken not alır mısınız?
a) Evet b) Bazen c) Hayır
- 7) Bir eser okurken kendinizi yazarın yerine koyup eleştirel düşünce geliştirir misiniz?
a) Evet b) Bazen c) Hayır
- 8) Bir eser okurken kendinizi yazarın yerine koyup anlatılan düşünce yada olayı "ben olsam şöyle şöyle anlatırdım/yazardım" diye fikir egzersizi yapar mısınız?
a) Evet b) Bazen c) Hayır
- 9) Okuduğunuz kitapları, izlediğiniz filmleri bir yere kaydediyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 10) Arkadaşlarınızla okuduğunuz kitaplar hakkında tartışmalarda bulunuyor musunuz?
a) Evet b) Bazen c) Hayır
- 11) Bir kitabı okumayı bitirdiğinizde ne kazandığınızı sorguluyor musunuz?
a) Evet b) Bazen c) Hayır
- 12) Kendiniz bir kitap yazmayı düşünüyor musunuz?
a) Evet b) Bazen c) Hayır
- 13) Edebiyat akımlarını biliyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 14) Güncel yerli ve yabancı yazarları tanıyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 15) Klasik yerli ve yabancı yazarları tanıyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 16) Sizce edebiyat ile müzik arasında bir ilişki var mı?
a) Evet b) Hayır
- 17) Sizce edebiyat ile resim arasında bir ilişki var mı?
a) Evet b) Hayır
- 18) Sizce edebiyat ile heykel arasında bir ilişki var mı?
a) Evet b) Hayır
- 19) Sizce edebiyat ile mimari arasında bir ilişki var mı?
a) Evet b) Hayır
- 20) Sizce edebiyat ile sinema arasında bir ilişki var mı?
a) Evet b) Hayır
- 21) Hiç belli bir süreye yayılmış "okuma planı" yaptınız/uyguladınız mı?
a) Evet b) Hayır
- 22) Sizce yeteri kadar okuyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 23) Sizce ailenizdekiler yeteri kadar okuyor mu?
a) Evet b) Hayır
- 23) Sizce çevrenizdekiler yeteri kadar okuyor mu?
a) Evet b) Hayır
- 24) Evinizde kütüphane var mı?
a) Evet b) Hayır
- 25) Sizce okuyarak kıymetinizi artırabilir misiniz?
a) Evet b) Hayır
- 26) Sizce çok kitap okuyanlar daha çok saygı görür mü?
a) Evet b) Hayır
- 27) Sizce daha çok kitap okuyarak daha çok arkadaş edinilebilir mi?
a) Evet b) Hayır
- 28) Karşı cinsle arkadaşlıklarınızda kitap okumak faydalı bir getiri sağlar mı?
a) Evet b) Hayır

- 29) Çok okuyan arkadaşlarınızla diğer arkadaşları dalga geçiyorlar mı?
a) Evet b) Hayır
- 30) Televizyon dizisi yapılan ya da filmi çekilen eserlere daha çok ilgi gösteriyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 31) Okuyacağınız bir eserle ve yazarı ile ilgili olarak okumadan önce bir araştırma/bilgilenme yapıyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 32) Beğeni ile okuduğunuz bir eserden sonra bu eseri yazan yazarın başka eserlerini de merak edip okumak istiyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 33) Bir kütüphaneye üye misiniz?
a) Evet b) Hayır
- 34) Okuduğunuz kitaplardan toplam kaç yeni kelime öğrendiniz?.....
- 35) Uygulama süresince arkadaş sohbetlerinizde okuduğunuz kitaplarla ilgili konuşmalar oldu mu?
a) Evet b) Hayır